

PEDAGOGIA SOCIAL

Professor : P. Feroso Estébanez

Departament : Pedagogia Sistemàtica i Social

A.- OBJECTIUS

- Fonamentació científica d'aquesta disciplina pedagògica
- Informació sobre la seva història i continguts
- Informació sobre les institucions espanyoles i catalanes d'Acció Social
- Delimitació del treball pedagògic en el marc de l'Acció Social

B.- TEMARI

1.- PART EPISTEMOLÒGICA :

- 1.1.- Concepte i objecte
- 1.2.- Història de la Pedagogia Social

2.- PART DE FONAMENTACIÓ CIENTÍFICA :

- 2.1.- L'educació no formal
- 2.2.- L'educació social i la conducta dissocialitzada
- 2.3.- Fonamentació de l'educació social
- 2.4.- Socialització
- 2.5.- Agents socialitzadors
- 2.6.- Aprenentatge social
- 2.7.- Aprenentatge social de les habilitats socials

3.- PART DE FONAMENTACIÓ PROFESSIONAL :

- 3.1.- Àmbits de professionalització : família, infància i joventut

C.- METODOLOGIA

- Classes impartides pel professor
- Lectura i estudi de recursos materials impressos

D.- AVALUACIÓ

S'avaluaran :

- el Manual
- les lectures obligatòries

E.- BIBLIOGRAFIA

1.- MANUAL :

FERMOSO, P. (1994) : *Pedagogia Social. Su fundamentación científica*, Herder, Barcelona

2.- LECTURES OBLIGATÒRIES :

LÓPEZ HERRERÍAS, J.A. (1996) : *El educador social : líneas de formación y de educación. Actas del X Seminario Interuniversitario de Pedagogia Social*, G. Mirecki, Madrid

PANTOJA, L. (Ed.) (1998) : *Nuevos espacios de la Educación Social*, Universidad de Deusto, Bilbao. Son las Actas del XII Seminario Interuniversitario de Pedagogía Social

SÁNCHEZ, A.-GARCÍA, J. (1998) : *Políticas Sociales y Educación Social. Actas del XIII Seminario Interuniversitario de Pedagogía Social*, Universidad de Granada
PRIMER CONGRÉS ESTATAL D' L' EDUCADOR SOCIAL, Feapes, Murcia, 1995

3.- REVISTES ACONSELLADES :

Cuadernos de Acción Social, editada en Madrid

Documentación Social, editada por Cáritas Española

Educació Social, editada per la Fundació Pere Tarrés, Barcelona

RTS(Revista del Treball Social), editada pel Col.legi de Treballadors Socials de Catalunya

Revista de Pedagogia Social, editada interuniversitariamente. Responsable: Universidad de Murcia

4.- BIBLIOGRAFIA BÀSICA :

/ ARMENGOL, C. (1993) : *L'educador social i la seva formació*, Claret, Barcelona

✓ AA.VV. (1989) : *El bienestar social en España*, INTRESS, Barcelona

✓ AA.VV. (1991) : *La educación no formal, una prioridad de futuro*, Santillana, Madrid

/ BANDURA, A. (1984) : *Teoría del aprendizaje social*, Espasa-Calpe, Madrid

✓ CABALLO, V.E.(1987) : *Teoría, evaluación y entrenamiento de las habilidades sociales*, Promolibro, Valencia

✓ CASADO, D. (1987) : *Introducción a los servicios sociales*, Acebo, Madrid

✓ COOMBS, P.H. (1985) : *La crisis mundial de la educación. Perspectivas actuales*, Santillana, Madrid

✓ COSTA,M.-LÓPEZ,E. (1991) : *Manual para el educador social*, Ministerio de Asuntos Sociales, Madrid

/ EVANS, D.R. (1981) : *La planificación de l' éducation no formelle*, UNESCO, París

✓ FERMOSO, P. (Ed.) (1992) : *La educación intercultural : la Europa sin fronteras*, Narcea, Madrid

- ✓ FERNÁNDEZ, E. (1990) : *El nuevo marco socioindustrial del s. XXI*, Narcea, Madrid
- 1 B H GEISLER, K. A.- HEGE, M. (1997)✓: *Acción socioeducativa*, Narcea, Madrid
- 2 B H GONZÁLEZ-SIMANCAS, J.L.-POLAINO-LLORENTE, A. (1990) ✓: *Pedagogía Hospitalaria*, Narcea, Madrid
- ✓ GRAPPIN, J.P. (1990) : *Claves para la formación en la empresa*, CEAC, Barcelona
- 4 B H MEDINA, O. (1997)✓: *Modelos de educación de personas adultas*, Roure, Barcelona
- 3 B H MERINO, V. (1997)✓: *Programas de animación sociocultural*, Narcea, Madrid
- ✓ MÚGICA, L.F. (1986) : *En torno al origen de la Pedagogía Social*, Cometa, Zaragoza
- Q B H MUÑOZ SEDANO, A. (1994)✓: *El educador social : profesión y formación universitaria*, Editorial Popular, Madrid
- (1997) : *Educación intercultural. Teoría y práctica*, Escuela Española, Madrid
- ✓ MUSITU, G. y otros (1988) : *Familia y educación*, Labor, Barcelona
- ✓ NÚÑEZ, V. (1990) : *Modelos de la educación social en la época contemporánea*, PPU, Barcelona
- ✓ OCDE-CERI (1989) : *Inserción de los jóvenes en una sociedad en cambio*, Narcea, Madrid
- 1 B H ORTE, C.-MARCH, M.X. (1996)✓: *Pedagogía de la inadaptación social*, Nau llibres, Valencia
- 2 B H PARCERISA, A. (1998) : ¹⁹⁹⁹ *Didáctica en la educación social*, Graó, Barcelona
- 1 B H PÉREZ-CAMPANERO, M.P. (~~1991~~) : ¹⁹⁹⁴ *Cómo detectar las necesidades de intervención socioeducativa*, Narcea, Madrid
- ✓ PÉREZ-SERRANO, G. (1993) : *Elaboración de proyectos sociales. Casos prácticos*, Narcea, Madrid
- (1997) : *Cómo educar para la democracia*, Editorial Popular, Madrid
- 1 B H PETRUS, A. (Ed.) (1997)✓: *Pedagogía Social*, Ariel, Barcelona
- 1 B H PLA D'ACTUACIÓ SOCIAL (III), Departament de Benestar Social, Barcelona, 1998 / 99-7
- ✓ QUINTANA, J. M. (1991) : *Pedagogía comunitaria. Perspectivas mundiales de educación de adultos*, Narcea, Madrid
- ✓ REZSCHAZY, R. (1988) : *El desarrollo comunitario*, Narcea, Madrid
- ✓ SÁEZ, J. (1987) : *El objeto de la Pedagogía Social*, ICE. Universidad de Murcia
- ✓ TRABAJO SOCIAL, Escuela Universitaria de Trabajo Social, URLL, Barcelona, 1989
- ✓ TRILLA, J. (1985) : *La educación fuera de la escuela*, Planeta, Barcelona
- ✓ ----- (1986) : *La educación informal*, PPU, Barcelona
- 3 B H ----- (1993)✓: *Otras educaciones. ASC, formación de adultos y ciudad educativa*, Anthropos, Barcelona
- ✓ ÚCAR, X. (1992) : *La animación sociocultural*, CEAC, Barcelona

Política i legislació en educació social
2on Quadrimestre

Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social
Professor: Pere Solà i Gussinyer
Curs 1999-2000

Codi:22808

A.- Objectius

- Conèixer els conceptes bàsics de política i acció social
- Comprendre els pressupòsits i condicions sociopolítiques per l'educació social
- Conèixer el marc legislatiu bàsic de Serveis Socials, Infància i Educació d'Adults
- Aproximar-se a algun aspecte de política social

B.-Temari

Tema 1 Política social i acció social: l'acció social en el passat .-Necessitats socials i factors de risc.- Problemes socials i drets socials.-Legitimació de l'acció social. Polítiques per la igualtat, compensatòries i d'inserció social. Els estats i l'acció social.

Tema 2 Política i benestar social. Benestar social i qualitat de vida. La legislació sobre Serveis Socials. Objectius i funcions dels Serveis socials d'Atenció primària i dels Serveis Socials Especialitzats.

Tema 3 El desenvolupament comunitari i l'educació social. Concepte de desenvolupament comunitari. Els indicadors del desenvolupament comunitari.

Tema 4 L'acció social i el paper de les associacions voluntàries. Les associacions de veïns. Altres menes d'organitzacions voluntàries.

Tema 5 Les ONG , el desenvolupament social. i l'educació.

Tema 6 Infància i família. Models integradors de política de la infància. Marc legal i competències d'atenció a la infància. Llei de menors desemparats i d'adopció a Catalunya. Convenció dels drets dels infants de les Nacions Unides.

Tema 7 La formació permanent d'adults. El marc legislatiu de l'educació dels adults. Acció educativa de les Escoles d'Adults. Plans de formació per a la tercera edat.

C.- Metodologia

- a) Explicació i comentari del professor a classe.
- b) Lectures especialitzades.
- c) Es treballaran temes en grup.
- d) Exposicions temàtiques i debat.
- e) Treball de recerca sobre un aspecte del programa(opcional)

D.- Avaluació

Es valorarà la participació continuada i activa en els treballs individuals i de grup.

L'execució acurada i puntual de les activitats proposades. En concret, l'alumne haurà de presentar individualment o col·lectiva un tema de dossier per a ser discutit i debatut a classe.

La implicació en l'elaboració, si s'escau, d'un treball de recerca.

Es tindrà en compte, doncs, l'activitat d'aprenentatge i participació en les tasques de classe i l'ampliació de coneixements de política i legislació en educació social.

Per a l'avaluació final:

-Es farà una prova de contingut dels temes del programa explicats i/o exposats.

-Es valorarà l'exposició en grup d'un tema i debat.

-Hi ha la possibilitat de fer un treball tutoritzat en grup d'informació i de recerca sobre algun aspecte de política i legislació d'educació social.

El treball tutoritzat en grup d'informació i de recerca sobre algun aspecte de política i legislació d'educació social haurà de versar sobre temes oportunament indicats.

E. Bibliografia.

✓ ANDER-EGG, E. (1992), *Introducción al trabajo social, Siglo XXI*, Madrid

Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. DOG

✓ DIRECCIÓ GENERAL D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA/ UNICEF, (1991), *Documents de treball per a la infància. Convenció sobre els drets de l'infant, Nacions Unides 1989.*

Documentació Social (Revista)

— GENERALITAT DE CATALUNYA, (1992), *Disposicions sobre drogodependència i marginació*, Departament de Benestar Social

— GENERALITAT DE CATALUNYA (1991), *Disposicions sobre família i infància*, Departament de Benestar Social,

— GENERALITAT DE CATALUNYA (1991), *Disposicions sobre persones amb disminucions*, Departament de Benestar Social

Rev. *Infància i societat* (Revista)

✓ MINISTERIO DE ASUNTOS SOCIALES (1992), *Política Social y Estado del Bienestar*, Madrid

Rev. Revista de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona

Rev. *Revista de Servicios Sociales y Política Social*

BH *Revista de Treball Social*

Dev. BH SARRAMONA, J./ ÚCAR, X. (1988), "Àrees d'intervenció en educació social", *Educar*, n.13, p.7-16, Bellaterra, UAB.

JBH TRIGUEROS GUARDIOLA (1991) ✓ *Manual de prácticas de Trabajo Social Comunitario en el movimiento ciudadano*, Siglo XXI, Madrid

✓ VILADOT, G./ ROMANS, M. (1988), *La educación de adultos*, Laia/ Cuadernos de Pedagogía